

Lausunto

05.06.2025

VN/25768/2024

Asia: VN/25768/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnokseen liikennepalvelun ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (taksit)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Maaseutupolitiikan MaalleKo-verkosto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnokseen liikennepalvelulain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (taksit). Maaseutualueilla keskeisin haaste taksiliikenteen osalta on taksien huono saatavuus: taksit eivät välttämättä ota lainkaan vastaan tilattua taksimatkaa, taksi saapuu myöhässä tai taksi ei saavu lainkaan tilauksesta huolimatta. MaalleKo-verkoston lausunto tarkastelee hallituksen esitystä tältä pohjalta. Kaikkinensa MaalleKo kokee, ettei HE tarjoa ratkaisuja maaseudun taksiliikenteen keskeisiin ongelmiin.

Vaikutusarvioinneista

Sivulla 47 arvioidaan ehdotettujen lakimuutosten vaikutuksia kotitalouksien asemaan (eli taksipalveluja käyttäviin henkilöihin). Tämä arviointi ei tunnista maaseutualueiden kotitalouksien arkea, jossa suhteellisen harvoin maksetaan taksimatka kokonaan itse tai otetaan taksi ns. tolpalta tai lennosta. Tavallisempaa on, että matka tilataan ennakkoon ja on pääasiassa julkisen sektorin toimijan (Kela, hyvinvointialue, kunta) kustantama. Maaseutualueiden kotitalouksille relevantimpaan kysymykseen taksipalveluiden saatavuudesta HE toteaa vieläpä tässä yhteydessä seuraavasti: ”Lisäksi mikäli esitetyt muutosehdotukset vaikuttaisivat vähentävästi alalla olevien tai sinne pyrkivien taksinkuljettajien ja yrittäjien määriin, voisi tämä välillisesti vaikuttaa myös taksipalveluiden saatavuuteen negatiivisesti muutosten voimaan tullessa, mutta vaikutuksen arvioidaan tasaantuvan muutosten vakiinnuttua.”

HE:stä puuttuu myös arviointi, kuinka esitetyt lakimuutokset vaikuttaisivat julkisen sektorin (Kela, hyvinvointialueet, kunnat) tekemiin taksihankintoihin. Valtakunnallisesti taksiyritysten liikevaihdesta lähes puolet tulee näiden julkisten tahojen asiakasmatkoista, ja maaseutualueiden taksiyrityksillä

tämä luku voi olla jopa 90–100. Tästä syystä vaikutusarviointi julkisen sektorin tekemiin hankintoihin tulisi tehdä ja osana tätä myös maaseutuvaikutusten arviointi.

Lakiehdotuksista

Liikennepalvelulakiin ehdotetaan muun muassa taksinkuljettajan koulutuksen pakollisuutta, taksikilven pakollisuutta ja taksina käytettävän ajoneuvon rekisteröintiä. Nämä ovat kannatettavia muutoksia, vaikkeivat ne maaseutualueiden taksiliikenteen ydinongelmaa ratkaise tai vähennä.

Vaatus taksamittarin pakollisuudesta on haasteellinen. Toisaalta se lisää luotettavuuden ja turvallisuuden tunnetta asiakkaan näkökulmasta. Mutta toisaalta julkisen sektorin asiakkaiden tekemät matkat ovat monen maaseututaksiyrittäjän pääasiallinen tai jopa ainut tulonlähde, jolloin matkoihin liittyvä tiedonvälitys ja raportointi saattaa tapahtua muilla laitteilla. Siten on nähtävissä, ettei vaatimus taksamittarin pakollisuudesta ole maaseutualueiden taksiliikenteen kannalta tarpeellinen.

Ratkaisumahdollisuus

Taksiliikenteen ohjaamisessa ja lainsäädännössä olisi tunnustettava se tosiasia, ettei taksiliikenne toimi markkinaehtoisesti isossa osassa maaseutualueita eli isossa osassa maata. Siksi Suomessa on lähdeettävä selvittämään taksiliikenteen määrittelemistä SGEI-palveluksi eli yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyväksi palveluksi.

SGEI-määrittely voidaan tehdä, jos markkinoiden toiminta on puutteellista, mutta viranomainen haluaa turvata kaikissa olosuhteissa kansalaisille tärkeän palvelun saatavuuden (Lähde: <https://tem.fi/palvelutavoitemenettely-sgei>). Palvelun määrittelemisen SGEI-palveluksi muun muassa lisää edellytyksiä kannattavalle liiketoiminnalle ja siten taksiyrittäjyydelle ja taksinkuljettajan ammatille.

Huomionne esityksen nykytilan arviointia koskevasta luvusta 2

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Huomionne taksiliikenneluvan myöntämisen edellytyksiä koskevasta ehdotuksista ja niiden perusteluista

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Siirilä Heli

Maaseutupolitiikan MaalleKo-verkosto (Maaseudun asuttavuus, asuminen
ja kotoutuminen maaseudulla)